04 07 96 - Mottatt med fax Skannet kopi med dato

Samisk Museumslag
v/leder Kjersti Schanche
Várjját Sámi Musea
9820 Varangerbotn

Varangerbotn

Sør-Varanger kommune
Rådhuspl. 1,
9900 Kirkenes

SØKNAD OM TILSKUDD TIL IGANGSETTING AV PROSJEKT FOR UTVIKLING AV ØSTSAMISK MUSEUMSKOMPETANSE OG KULTURHISTORISK DOKUMENTASJON

Samisk museumslag søker med dette om tilskudd til finansiering av et dokumentasjons- og kompetanseutviklingsprosjekt tilknyttet utviklingen av et østsamisk/skoltesamisk museums- og kulturvernanlegg i Neiden.

Prosjektet er tenkt som en ettårig stilling for en museumsaspirant/stipendiat under faglig ledelse av Tromsø Museum som føres videre i et ettårig dokumentasjons- og utviklingsprosjekt i samarbeid mellom Tromsø Museum, Samisk museumslag og Samisk kulturminneråd.

Prosjektets hensikt er redegjort for i tidligere tilsendt kopi av brev dat. 22.3.96 fra Samisk kulturminneråd til Tromsø Museum. Samisk kulturminneråd foreslo i brevet et samarbeid om et toårig prosjekt for oppbygging av østsamisk museumskompetanse. Tromsø Museum ble bedt om å vurdere muligheter for a gå inn som en viktig part i faglig opplegg for og gjennom føring av aspirantåret.

Instituttstyret ved Tromsø Museum behandlet denne henvendelsen i møte den 12.06.96, og gjorde vedtak om å stille seg bak prosjektet. Det er avsatt kontorplass for stipendiatstillingen, og avdelingene skal ta et felles ansvar for veiledning i prosjektperioden. Dette vil gi en allsidig museumserfaring. Museet har forøvrig erfaring fra tidligere aspirantordninger.

Begrunnelse

Den skoltesamiske/østsamiske historien kulturen har et stort formidlingspotensiale. Denne erkjennelsen er ikke ny, og er bakgrunnen for de museumsplaner som har vært fremmet i Neiden. Fortiden ligger videreføring av forprosjektet «Østsamisk museum i Neiden» nede. Det er viktig at dette initiativet videreføres, slik at museet lar seg realisere i en ikke alt for

Poastaboksa 103, N-9820 Vuonnabahta Tlf: (+47) 78 95 91 80
Kánturbáiki: Várjjat Sámi Musea Fax: (+47) 78 95 91 75
Postboks l 03 N-9820 Varangerhotn
Kontorsted: Varaner samiske museum

fjern framtid. For bygda Neiden, fur regionen og for det totale museumskartet i Norge vil en realisering av et østsamisk museum ha stor verdi. I Neiden vil denne verdien også handle om et musealt reiselivsprodukt med et stort potensiale som kulturell attraksjon. I samisk kulturpolitisk sammenheng vil realisering av et østsamisk museum- og kulturvernsenter ha stor prioritet og tyngde. Det prosjektet det her søkes om midler til er ett av flere tiltak som kan være med å trekke i retning av at prosjektet lar seg realisere. Samtidig bidrar det til at den mellomliggende perioden brukes konstruktivt

Et viktig ledd i arbeidet med østsamisk kultur er å sikre østsamisk deltakelse og eierforhold til både museumsplanene og vernearbeidet generelt. Dette er i tråd med en overordnet kulturpolitisk målsetting om at forholdene skal legges til rette for at samene selv skal kunne utvikle sin kultur. I tillegg vil det bidra til at det utvikles en faglig basis for et positivt samspill, slik at museumsplanene ikke strander på manglende aksept og tillit.

Østsamene er få, og for å legge forholdene til rette for en østsamisk medvirkning i arbeid med dokumentasjon og formidling av egen kultur, er det nødvendig med en utvikling av museumsfaglig kompetanse. Videre er det ønskelig med en registrering/kartlegging av eksisterende kulturhistorisk materiale knyttet til østsamisk kultur og et fortsatt dokumentasjonsarbeid. Disse målene kan delvis oppnås parallelt, ved at de arbeidsoppgaver som skal utvikle museumskompetansen defineres spesielt med østsamisk kulturhistorie for øyet.

Prosjektet vil også være et av flere elementer som vi) kunne bidra til at det planlagte museet/ kulturvernsenteret i Neiden lar seg realisere, ved at den østsamiske kulturen settes på dagsordenen. Det eksisterer flere initiativ som prosjektet kan sees i sammenheng med, og etablere kontakt og samarbeid med:

1. Skoltebyen i Neiden vil sannsynligvis fredes som kulturmiljø i løpet av 1997. En fredning etter kulturminnelovens § 20 er forbundet med stor faglig tyngde og status, og Neiden kan bli det første området i Norge som fredes etter denne paragrafen. Forslagsstiller er Samisk kulturminneråd. De østsamiske/skoltesamiske organisasjonene er viktige samarbeidspartnere.

2. Skjøtselsarbeidet i Neiden er igang fra sommeren 1996, og området ventes om få år å fremstå som et attraktivt kulturlandskap. Skjøtselsarbeidet finansieres av Riksantikvaren og ved kulturlandskapsmidler. Skjøtselsarbeidet skal følges opp av et formidlingsarbeid.

3. 1997 er definert som kulturminneår i Norge. El av hovedtemaene for året er «kysten og vannets veier». Med elva med det hellige vann og med sin spesielle historie knyttet til laksefisket og bosetningen under Skoltefossen, vil Neiden være et utmerket område for en særskilt markering under Kulturminneåret. Samisk museumslag or kjent med at det arbeides med planer for en slik markering.

4- Det andre møtet i arbeidsgruppen for kulturminnevern under den norsk-russiske miljøvernsamarbeid ble avholdt i Oslo 11.- 14. juni 1994. Av protokollen framgår at ett av tre hovedpunkter det felles arbeidet ble besluttet inndelt i er å:

Undersøke behov og muligheter for samarbeid for å bevare kulturen til urbefolkningene og andre minoriteter i nordområdene.

Mål: *Engasjere urbefolkningene i nordområdene i å bevare, gjeninnføre å bruke kulturarven for å utvikle etnisk tilhørighet, og sørge for et mest mulig effektivt vern av kulturminnene.*

Mulig undersøkelsesområder: *Den skoltesamiske kulturen i grenselandet Norge/ Russland.*

Etapper i arbeidet*: Gjennomføre konferanse sommeren1997(forb. arbeid utføres i 1996)*
Identifisere og forberede publisering av arkivmateriale fra lokalmuseer i 1997.
Forbered materiale og nødvendig utstyr til og finansiere studier, registre og kartlegge skoltesamenes kulturminner.

Samisk museumslag vil understreke betydningen av *en* satsing på dokumentasjon og Formidling av østsamenes historie. I museal sammenheng er dette e felt som hittil har vært svært dårlig ivaretatt. Et prosjekt som inneholder elementene kompetanse, dokumentasjon og museumsutvikling vil være et skritt i riktig retning i så måte. Det sees svært viktig at tiltak og initiativ knyttes til skoltesamisk kulturhistorie involverer skoltesamene selv, slik at kulturarven brukes på en måte som bidrar til å fremme den levende skoltesamiske kulturen.

Organisasjon

I Samisk kulturminneråds brev foreslås at ansvar for administrasjon og koordinasjon tillegges Varanger Samiske Museum. En bedre løsning er imidlertid at Samisk museumslag står som ansvarlig initiativtaker. På den måten kan flere samiske museer få en forpliktende rolle i gjennomføring av prosjektet. Samisk museumslag har deltatt i prosjektgruppen som har utformet et prosjekt for et østsamisk museum i Neiden og ønsker å bidra til at perioden fram til dette kan realiseres brukes til et aktivt østsamisk kulturvernarbeid.

Tromsø Museum vil være arbeidsgiver og faglig veilederinstans for den prosjektansatte. Prosjektet gjennomføres i samarbeide mellom Tromsø Museum, Samisk kulturminneråd og Samisk Museumslag. Veilederoppgaver tillegges også andre institusjoner som den prosjektansatte skal oppholde seg ved.

Gjennomføring

Prosjektet tenkes gjennomført på følgende måte:

1. Opplysninger om prosjektet med oppfordring om å søke sendes østsamiske/ skoltesamiske organisasjoner i løpe av juli 1996, samtidig med at søknadene sendes ut. Stillingene lyses ut med forbehold om finansiering. Den som ansettes bør ha relevant utdannelse fra universitets- eller høyskolenivå, eller tilsvarende kompetanse.

2. Oppstart l. oktober 1996. Stipendiat/ museumsaspirant 1/1 stilling ved Tromsø Museum. Tromsø Museum har arbeidsgiveransvar. Alle museets avdelinger tar faglig medansvar, men Samisk-etnografisk har et spesielt ansvar. Arbeidsoppgavene på de forskjellige avdelingene defineres spesielt med de framtidige museale oppgavene i Neiden for øyet.

3. 1. juni – 31.september 1997: Registrerings- og intervjuarbeid. Faglig ledelse av Tromsø Museum i samarbeide med Samisk kulturminneråd og Samisk museumslag.

4. l. oktober 1997 – 31. mars 1998: Ambulerende opphold på andre institusjoner, etter avtale med slike. Aktuelle institusjoner: Árran i Tysfjord, Varanger Samiske Museum

i Nesseby, De Samiske Samlinger i Karasjok, Sør-Varanger Museum og grenselandsmuseet i Sør-Varanger. En del av arbeidet rettet mot systematisering av innsamlet data, under faglig veiledning av institusjonene, Ellers deltakelse i institusjonenes daglige arbeid.

5. l. april 1998 - 31 september 1998: Videreutvikling av forprosjekt for østsamisk museum som sekretær for prosjektgruppe. I juli og første halvdel av august muligens avbrutt av dokumentasjonsarbeid dersom tiden tillater dette.

Delperiodene kan endres i løpet av prosjektperioden dersom forhold tilsier dette.

Underveis j prosjektet: Deltakelse som observatør på NKKMs årsmøte. Samisk Museumslags årsmøte, Finnmark Museumslags årsmøte, det nordnorske museumsseminaret, den nasjonale kulturminnekonferansen; på møter i det kulturminnesamarbeidel som innledes innen det norsk-russiske samarbeid om urbefolkninger kulturminner; besøk på Norsk folkemuseums samiske avdeling og andre aktuelle institusjoner (også i Russland).

Budsjett

Budsjettet lar utgangspunkt i en toårig stilling som vitenskapelig assistent, stillingskode 1020. Foruten lønnsutgifter omfatter budsjettet administrasjonskostnader og reiseutgifter.

Vitenskapelig assistent ltr. 29	**Sats**	**År l**	**År 2**	**Sum**
Lønn st. kode 1020	18.077.60	216.936	216.936	433.862
Arbeidsgiveravgift	14.10%	30-588	30.588	61.176
feriepenger	10,20%	22.127	22.127	44.255
Administrative utgifter for 1MV	20,00%	53,930		53.930
Administrative utgifter for andre inst.	20,00%	53.930		53.930
Reiseutgifter		40.000	40.000	80.000
Sum				727.162
2% Lønns og prisstigning				14.548
Totalt		**363.581**	**363.581**	**761.710**

For hvert av de to årene i prosjektperioden beregnes altså en utgift på kr. 380.855,-. Summen avrundes til 380.000.